

**WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA
OCENIANIA DLA PSM w OPOLU**

WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY

SPECJALNOŚĆ – TUBA

**PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY
Cykl 6 letni**

Autor: mgr Janusz Wyrwał

**Wymagania napisane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie podstaw
programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego
w publicznych szkołach artystycznych**

Dz.U.2016.2248

Opole 2017

WSTĘP

Program nauczania przedmiotu, „Tuba- pierwszy etap edukacyjny” jest autorskim programem opracowanym przez mgr Janusza Wyrwała, nauczyciela Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. Fryderyka Chopina w Opolu.

Oparty jest na podstawie programowej, na literaturze przedmiotu, obserwacji artystów, pedagogów, własnym doświadczeniu metodyczno-dydaktycznym, nabytej wiedzy i praktyce artystycznej

Opracowany program przeznaczony jest do użytku wewnętrznego w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Opolu.

Nauka przedmiotu trwa 6 lat w wymiarze 2 godzin tygodniowo; w klasach od 1 do 4 - 30 min, kl.5 i 6 - 45 min.

Proponowany materiał nauczania bazuje na umiejętnościach praktycznych i teoretycznych i dostosowany jest indywidualnie do potrzeb i możliwości ucznia dla którego jest przeznaczony.

Uczeń zdolny może realizować większą ilość bardziej zaawansowanego programu. Lub nawet realizować materiał klasy programowo wyższej, natomiast uczeń mniej zdolny może realizować program mniej zaawansowany, dostosowany do swoich możliwości niemniej jednak jest zobligowany zrealizować minimum programowe określone w programie nauczania danej klasy.

Przedstawienie i ujęcie wymogów programowych jest na tyle swobodne, że pozostawia pedagogowi możliwość realizacji własnych doświadczeń i sprawdzonych metod nauczania oraz daje, co wspomniano wyżej, możliwość dostosowania tempa pracy do poziomu zaawansowania uczniów.

WARUNKI REALIZACJI PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE MUZYK

Zaleca się, aby szkoła posiadała sale lekcyjne o odpowiedniej powierzchni i akustyce niezbędne do prowadzenia zajęć i gwarantujące komfort pracy nauczyciela i uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedniego oświetlenia i prawidłowej wentylacji). Szkoła powinna zapewniać instrumentarium oraz akcesoria umożliwiające realizację podstaw programowych we wszystkich prowadzonych specjalnościach i specjalizacjach z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia.

Wśród sal lekcyjnych powinny znajdować się pomieszczenia przystosowane do wykonawstwa muzycznego .

W szkole powinna znajdować się biblioteka zawierająca w swoich zasobach materiały niezbędne do realizacji podstawy programowej i programów nauczania (nuty, książki, nagrania oraz prasę specjalistyczną).

Minimalna liczba godzin zajęć artystycznych realizowanych w szkole muzycznej I stopnia w cyklu 6-letnim wynosi: 30 1/3 godzin; w cyklu 4-letnim wynosi: 22 1/3 godzin (w ujęciu tygodniowym w cyklu kształcenia).

WYMAGANIA EDUKACYJNE

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- 1) szanowanie dziedzictwa kulturowego swojego i innych narodów;
- 2) przestrzeganie zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- 3) zdobywanie wiedzy niezbędnej do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- 4) poznanie i stosowanie zasad dotyczących występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
- 5) wykazywanie wrażliwości artystycznej w kreatywnym realizowaniu zadań;
- 6) rozwijanie pasji muzycznych przez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
- 7) publiczne prezentowanie swoich dokonań;
- 8) prawidłowe operowanie aparatem gry podczas gry na instrumencie;
- 9) czytanie nut ze zrozumieniem, umiejętność wykonywania *a vista* prostych utworów muzycznych;
- 10) umiejętność wykorzystywania wiedzy ogólnomuzycznej oraz umiejętności do świadomego wykonywania utworów;
- 11) świadome wykorzystywanie słuchu muzycznego w działaniach praktycznych;
- 12) umiejętność realizacji wskazówek wykonawczych ze zrozumieniem;
- 13) umiejętność oceny jakości wykonywanych zadań;
- 14) umiejętność pracy w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz świadomość współodpowiedzialności za efekt tej pracy;
- 15) integracja i współpraca z członkami zespołu;
- 16) umiejętność budowania relacji opartych na zaufaniu;
- 17) wykazywanie się w działaniu aktywną postawą;
- 18) umiejętność organizacji swojej indywidualnej pracy;
- 19) systematyczne rozwijanie swoich umiejętności;
- 20) umiejętność wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych;
- 21) umiejętność przewidywania skutków podejmowanych działań;
- 22) przygotowanie do kontynuowania nauki;
- 23) umiejętność skutecznego radzenia sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

II. MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Treści nauczania.

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką

Uczeń rozwija zainteresowania muzyczne, uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

Uczeń:

- 1) poznaje zasady notacji muzycznej oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego;
- 2) zdobywa wiedzę dotyczącą budowy i funkcjonowania instrumentu;
- 3) zachowuje prawidłową postawę podczas gry na instrumencie, jest wrażliwy na emisję, jakość i intonację dźwięku (ze szczególnym uwzględnieniem techniki oddechowej);
- 4) operuje podstawowymi sposobami artykulacji: legato, staccato, non legato.

3. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem

Uczeń nabywa zdolności do samodzielnej pracy z instrumentem oraz realizacji bieżących zadań otrzymywanych od pedagoga.

4. Przygotowanie do udziału w życiu muzycznym oraz występów publicznych

Uczeń reprezentuje szkołę w projektach szkolnych oraz poza placówką. Zdobycza doświadczenia estradowe oraz rozwija swoje kompetencje.

6. Udział w przesłuchaniach CEA, do których typuje szkoła.

7. Obowiązkowy udział w koncertach szkolnych, audycjach sekcyjnych i klasowych i przesłuchaniach co najmniej raz w każdym semestrze.

Uczniom wyjątkowo zdolnym pedagog ma prawo rozszerzyć wymagania edukacyjne o elementy wykraczające poza wymagania przewidziane dla realizowanej przez ucznia klasy.

2. Zadania techniczno – wykonawcze wraz z propozycjami repertuarowymi.

Klasa I

Zadania techniczno – wykonawcze:

semestr I

- znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu
- umiejętności nazwania poszczególnych części tuby
- składanie i rozkładanie instrumentu
- podstawy konserwacji i umiejętność czyszczenia instrumentu

- zasady higieny w ćwiczeniu (czystość jamy ustnej, rąk, właściwe miejsce do ćwiczenia, oświetlenie, pulpit, akustyka pomieszczenia)
- rozluźnianie ciała i adaptacja do instrumentu
- zasady wydobycia dźwięku
- wartości nut i prawidłowa pulsacja
- poznanie skali C – c1
- śpiewanie i rozpoznawanie interwałów
- czytanie nut i gra z nut
- gamy durowe F, G i pasaże w obrębie jednej oktawy
- gamy durowe D, Es i pasaże przez dwie oktawy
- Gamy z trójdźwiękami: F, G
- do 12 ćwiczeń z podręcznika
- do czterech utworów (pamięciowo)

Semestr II

- rozluźnianie ciała i adaptacja do instrumentu
- zasady wydobycia dźwięku
- wartości nut i prawidłowa pulsacja
- poznanie skali C – c1 - utrwalanie
- śpiewanie i rozpoznawanie interwałów
- czytanie nut i gra z nut
- gamy durowe F, G i pasaże w obrębie jednej oktawy - utrwalanie
- gamy durowe D, Es i pasaże przez dwie oktawy
- Gamy z trójdźwiękami: F, G, C, D
- do 12 ćwiczeń z podręcznika
- do czterech utworów (pamięciowo)
- trzy duety z podręcznika

Program przesłuchania końcowo – rocznego:

Gama z trójdźwiękiem

Dwa ćwiczenia

Utwór solo lub z fortepianem

Klasa II

Zadania techniczno – wykonawcze:

Semestr I

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki
- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- Poznanie skali B – f1
- Rozpoczęcie pracy nad biegłością
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Próby gry z akompaniamentem
- Gamy z ćwiczeniami do czterech znaków w wolnych tempach
- do 10 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoły”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Semestr II

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki

- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- utrwalanie skali B – f1
- Kontynuacja pracy nad biegłością
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Próby gry z akompaniатorem
- Gamy z ćwiczeniami do czterech znaków w wolnych tempach
- do 10 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoly”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Program przesłuchania śródrocznego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje
 Dwie etiudy o różnych problemach
 Utwór z fortepianem

Program egzaminu promocyjnego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje
 Dwie etiudy o różnych problemach
 Utwór z fortepianem

Klasa III

Zadania techniczno – wykonawcze:

Semestr I

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki
- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- utrwalanie skali B – f1
- Praca nad biegłością
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Nauka czytania w kluczu tenorowym
- Próby gry z akompaniатorem
- Gamy z ćwiczeniami do czterech znaków w wolnych tempach
- do 12 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoly”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Semestr II

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki
- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- Rozszerzanie skali ucznia
- Praca nad biegłością
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Elementy gry zespołowej - duety
- Próby gry z akompaniатorem
- Gamy z ćwiczeniami do czterech znaków w wolnych tempach
- do 14 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoly”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Program przesłuchania śródrocznego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje
Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z fortepianem

Program egzaminu promocyjnego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje
Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z fortepianem

Klasa IV**Zadania techniczno – wykonawcze:****Semestr I**

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki. Ćwiczenia na przedęciach.
- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- Rozszerzanie skali
- Doskonalenie biegłości technicznej
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Praca nad intonacją
- Gra z akompaniatorem
- Zagadnienia interpretacyjne utworów
- Rozwijanie umiejętności gry zespołowej – zespoły klasowe, duety
- Gamy z ćwiczeniami do pięciu znaków w wolnych tempach
- do 14 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoły”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Semestr II

- Dalsza praca nad postawą i oddechem. Długie dźwięki. Ćwiczenia na przedęciach.
- Stopniowanie dynamiki; zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu
- Rozszerzanie skali
- Doskonalenie biegłości technicznej
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Praca nad intonacją
- Gra z akompaniatorem
- Rozwijanie umiejętności gry zespołowej – zespoły klasowe, duety
- Gamy z ćwiczeniami do pięciu znaków w wolnych tempach
- do 14 etiud (łącznie z ćwiczeniami ze „Szkoły”)
- do czterech drobnych utworów, w tym dwa na pamięć
- Jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy, itp.)

Program przesłuchania śródrocznego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje
Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z fortepianem

Program egzaminu promocyjnego:

Dwie gamy (dur, moll) różną artykulacją, trójdźwięki w przewrotach, zaawansowani – tercje

Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z fortepianem

Klasa V

Zadania techniczno – wykonawcze:

Semestr I

- Praca nad postawą i oddechem
- Doskonalenie jakości dźwięku. Długie dźwięki. Ćwiczenia na przedęciach.
- Kształtowanie dźwięku
- Doskonalenie techniki palcowej
- Praca nad agogiką i dynamiką - stopniowanie dynamiki
- Rozwijanie umiejętności gry z akompaniamentem
- Nauka czytania w kluczu tenorowym
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Rozwój umiejętności interpretacyjnych
- Gamy z trójdźwiękami w całej poznanej skali
- Gamy do pięciu znaków (jak w klasie IV tylko szybciej)
- Elementy gry zespołowej
- do 10 ćwiczeń (w tym etiudy)
- do czterech utworów solowych (w tym dwa na pamięć)
- Jeden występ publiczny w semestrze

Semestr II

- Praca nad postawą i oddechem
- Długie dźwięki. Ćwiczenia na przedęciach.
- Kształtowanie dźwięku
- Doskonalenie techniki
- Stopniowanie dynamiki
- Rozwijanie umiejętności gry z akompaniamentem
- Nauka czytania w kluczu tenorowym
- Rozwijanie umiejętności gry pamięciowej
- Gamy z trójdźwiękami w całej poznanej skali
- Rozwój umiejętności interpretacyjnych
- Gamy do pięciu znaków (jak w klasie IV tylko szybciej)
- Elementy gry zespołowej
- do 16 ćwiczeń (w tym etiudy)
- do czterech utworów solowych (w tym dwa na pamięć)
- Jeden występ publiczny w semestrze

Program przesłuchania śródrocznego:

Dwie gamy (dur-moll) z ćwiczeniami według schematu
Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z akompaniamentem fortepianu

Program egzaminu promocyjnego:

Dwie gamy (dur-moll) z ćwiczeniami według schematu
Dwie etiudy o różnych problemach
Utwór z akompaniamentem fortepianu

Klasa VI

Zadania techniczno – wykonawcze:

Semestr I

- Doskonalenie jakości i szlachetności dźwięku
- Wyrabianie techniki palcowej, oddechowej i artykulacyjnej
- Praca nad samodzielną interpretacją utworów
- Praca nad różnicowaniem dynamiki
- Zagadnienia interpretacyjne utworów
- Rozwijanie umiejętności gry zespołowej – zespoły klasowe, duety
- Przygotowanie do egzaminu końcowego
- Gamy durowe i molowe z pasażami do sześciu znaków – tempo umiarkowane i szybkie (tercje, rozłożone trójdźwięki i ćwiczenia gamowe)
- do 12 etiud lub ćwiczeń
- do trzech utworów, w tym jeden cykliczny
- Jeden występ publiczny w semestrze

Semestr II

- Doskonalenie jakości dźwięku
- Wyrabianie techniki
- Praca nad różnicowaniem dynamiki
- Praca nad artykulacją
- Zagadnienia interpretacyjne utworów
- Rozwijanie umiejętności gry zespołowej – zespoły klasowe
- Przygotowanie do egzaminu końcowego
- Gamy durowe i molowe z pasażami do sześciu znaków – tempo umiarkowane i szybkie (tercje, rozłożone trójdźwięki i ćwiczenia gamowe)
- do 12 etiud lub ćwiczeń
- Trzy utwory, w tym jeden cykliczny
- Jeden występ publiczny w semestrze

Program przesłuchania śródrocznego:

Dwie gamy (dur-moll) z ćwiczeniami według schematu

Dwie etiudy o różnych problemach

Utwór z akompaniamentem fortepianu

Program egzaminu promocyjnego - końcowego:

Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci.

FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Podstawowymi formami sprawdzania osiągnięć ucznia są:

- a. bieżące ocenianie przygotowanie ucznia do lekcji
- b. ocena respektowania przez ucznia uwag i zaleceń nauczyciela
- c. ocena systematyczności pracy ucznia
- d. ocena realizacji zadań domowych
- e. ocena postępów ucznia zgodnie z jego możliwościami
- f. udział w audycjach klasowych
- g. udział w audycjach i koncertach sekcyjnych oraz szkolnych
- h. udział w szkolnych etapach przesłuchań oraz etapów regionalnych, makroregionalnych i konkursów
- i. współpraca z akompaniatorem, zespołem kameralnym lub orkiestrą
- j. inne występy publiczne na rzecz szkoły i środowiska
- k. egzaminy promocyjne

EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA

Uczeń:

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- 3) posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- 4) zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
- 5) wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
- 6) rozwija pasję muzyczną przez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
- 7) publicznie prezentuje swoje dokonania;
- 8) podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
- 9) czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać *a vista* proste utwory muzyczne;
- 10) wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
- 11) świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- 12) realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
- 13) ocenia jakość wykonywanych zadań;
- 14) pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;
- 15) integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
- 16) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- 17) wykazuje się w działaniu aktywną postawą;
- 18) organizuje swoją indywidualną pracę;
- 19) systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- 20) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
- 21) przewiduje skutki podejmowanych działań;

- 22) jest przygotowany do kontynuowania nauki;
23) potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY TUBY PSM I STOPNIA

Na ocenę na koniec roku szkolnego wpływ mają następujące czynniki:

- Stopień spełnienia wymagań edukacyjnych.
- Ocena z egzaminu promocyjnego.
- Oceny z udziału ucznia w konkursach, przesłuchaniach i audycjach.
- Całoroczna praca, pilność i systematyczność.
- Zaangażowanie w życie szkoły.

Ocenę Celujący może otrzymać uczeń, który:

- Wyraźnie wyprzedza zadania programowe.
- Realizuje program znacznie powyżej wymagań edukacyjnych danej klasy.
- Brał udział w konkursie ogólnopolskim lub międzynarodowym. Lub brał udział i uplasował się w czołówce przesłuchań regionalnych.
- Jego gra na egzaminie promocyjnym jest bezbłędna technicznie i wyjątkowo interesująca od strony muzycznej.
- Aktywnie i systematycznie współpracował z pedagogiem i akompaniatorem.
- Angażuje się aktywnie w życie szkoły (np. wyróżniająca praca w orkiestrze szkolnej lub innym zespole.)

Ocenę Bardzo Dobry otrzymuje uczeń, który:

- Wyprzedza program i realizuje go powyżej wymagań edukacyjnych.
- Miał bardzo dobry występ na co najmniej jednej audycji publicznej, lub brał udział w przesłuchaniach makroregionalnych.
- Gra na egzaminie promocyjnym jest bezbłędna technicznie i interesująca od strony muzycznej.
- Aktywnie i systematycznie współpracował z pedagogiem i akompaniatorem.
- Nie miał nieusprawiedliwionych nieobecności na zajęciach.

Ocenę Dobry wystawiamy uczniowi, który:

- W pełni realizuje wymagania edukacyjne.
- Miał udany występ na co najmniej jednej audycji publicznej, lub brał udział w przesłuchaniach regionalnych, międzyszkolnych lub podobnych.
- Na egzaminie gra poprawnie technicznie (z drobnymi niedociągnięciami) i ciekawie pod względem muzycznym.
- Współpracował poprawnie z nauczycielem i akompaniatorem, realizując systematycznie ich zalecenia.
- Nie miał nieusprawiedliwionych nieobecności na zajęciach.

Ocenę dostateczny powinien otrzymać uczeń, który:

- Zrealizował wymagania edukacyjne.
- Wystąpił (z mizernym rezultatem) na audycji publicznej, lub wziął udział w konkursie szkolnym (np. w technicznym), z wynikiem dostatecznym.
- Na egzaminie gra z brakami technicznymi i muzycznymi, ale z zadatkami na postęp w dalszej nauce.

We współpracy z pedagogami był brak systematyczności i pilności. Nieregularnie uczęszczał na zajęcia. Sporadycznie zdarzały się nieobecności nieusprawiedliwione.

Ocenę Dopuszczający można wystawić uczniowi, który:

Nie spełnia wymagań edukacyjnych.

Nie brał udziału w publicznych występach. W konkursach technicznych (obowiązkowych), osiągnął rezultaty poniżej dostatecznych.

Na egzaminie gra z dużymi brakami technicznymi, intonacyjnymi i muzycznymi, ale w sposób nie wykluczający na postęp w dalszej nauce.

Miał dużo opuszczonych zajęć, jednak większość usprawiedliwionych (choroby, sytuacje losowe, itd.)

W pracy całorocznej brak systematyczności i pilności.

Uczeń rokuje na przyszłość lecz po powtórzeniu klasy.

Ocenę Niedostateczny można wystawić uczniowi, który:

Nie spełnia wymagań edukacyjnych.

Nie brał udziału w publicznych występach i obowiązkowych konkursach sekcyjnych.

Był nieprzygotowany do przesłuchania semestralnego lub egzaminu promocyjnego.

W pracy całorocznej brak systematyczności i pilności.

Uczeń nie rokuje żadnych nadziei na rozwój muzyczny i na nadrobienie zaległości.

Opracował:

mgr Janusz Wyrwał